

PROF. DR. ÖZCAN UÇKAN'IN ÖZGEÇMİŞİ

1935 yılında Eskişehir'de dünyaya gelen Prof. Dr. Özcan Uçkan, ilk öğretimini Eskişehir Ülkü İlkokulu'nda tamamladıktan sonra orta ve lise eğitimine Eskişehir Atatürk Lisesi'nde devam etmiştir. 1955 yılında girdiği Ankara Hukuk Fakültesi'nden Haziran 1959'da mezun olmuştur. O dönemde binlerce öğrencinin kayıt olduğu Hukuk Fakültesi'nde mezun olanların sayısı son derece sınırlı idi. Uçkan da Hukuk Fakültesi eğitimini tam dört yıl içinde yaklaşık 450 kişilik bir sınıfta 97. sırada tamamlamıştır. Mezuniyet sonrası Haziran 1960'ta askere ginceye kadar Eskişehir Valiliği'nde maiyet memuru olarak görev yapmıştır. Askerliğini Eskişehir 1. Hava Üssü'nde adli subay olarak Haziran 1961'de tamamlamıştır. Askerlik sonrası bir yıl boyunca Eskişehir Adliyesi'nde stajyer hâkimlik görevini tamamladıktan sonra 1962 yılında Erzurum/Şenkaya'ya hâkim olarak atanmış ve buradaki görevine 1964 yılına kadar devam etmiştir. 1965-1967 yıllarında Çankırı/Ilgaz'da hâkimlik yapan Uçkan, 1967 yılında Eskişehir'de savcı olarak göreve başlamış ve bu görevini 1975 yılına kadar sürdürmüştür.

Prof. Dr. Özcan Uçkan, 1975 yılında hâkimlik ve savcılık kariyerini geride bırakarak akademi dünyasına adım atmış; Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır. 1979 yılında "Türk Hukukunda Madencilğe İlişkin Haklar ve Bunların Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Getirilmesi" isimli tezi ile doktorasını tamamlamıştır. 1980 yılında İngiltere'de bir yıl boyunca akademik çalışmalarda bulunmuştur. 1981 yılında doçent, 1989 yılında ise profesör olmuştur.

Prof. Dr. Özcan Uçkan, 1980'li yıllarda Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Prof. Dr. Akar Öcal, Prof. Dr. İhsan Erkul, Prof. Dr. Ercan Güven, Prof. Dr. Erhan Türker, Prof. Dr. Nüvit Gerek ve Doç. Dr. Ayşe Tülin Yürük ile birlikte adeta fiilî bir hukuk kürsüsünün içinde yer almıştır. Uzun yıllar gerek Anadolu Üniversitesi'nde gerekse o dönemde Anadolu Üniversitesi'ne bağlı olan Bilecik, Afyon ve Kütahya'daki farklı fakültelerde, bunların yanısıra KKTC ve Diyarbakır'daki ilgili fakültelerde çok sayıda ders vermiştir. Üniversitenin dışında Eskişehir Polis Akademisi'nde de uzun yıllar çeşitli dersler yürütmüş ve seminerler vermiştir.

Prof. Dr. Özcan Uçkan, 1993 yılında Hukuk Fakültesi'nin kurulması ile birlikte İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden Hukuk Fakültesi'ne geçmiş ve 2002 yılında emekli oluncaya kadar Hukuk Fakültesi'nde çalışmış, Kamu Hukuku Bölüm Başkanlığını yürütmüştür.

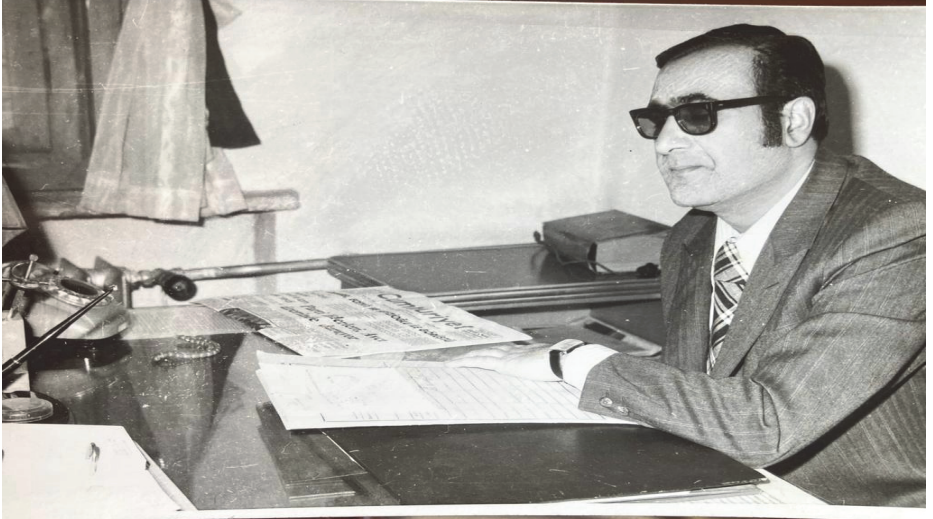
Prof. Dr. Özcan Uçkan, 1994-2002 yılları arasında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı olarak görev yapmıştır. Dekanlığı süresince o dönemki çalışma arkadaşları ile birlikte Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi'ne önemli katkılarda bulunmuştur. Eğitimciliği severek yürüten Uçkan'ın yüzlerce öğrencisi olmuştur. İlerleyen yıllarda bu öğrencilerinden Prof. Dr. Hakan Karakehya, Doç. Dr. Ozan Ercan Taşkın, Dr. Öğretim Üyesi Nazmiye Özenbaş Boydağ ve Dr. Öğretim Üyesi Asuman İnce Tunçer, Uçkan'ın uzmanlık alanı olan ceza hukuku alanında meslektaşları olmuşlardır.

Ecz. Tülin Uçkan ile hayatını birleştirmiş olan Prof. Dr. Özcan Uçkan, iki çocuk babası ve bir torun sahibidir.

FOTOĞRAFLARLA PROF. DR. ÖZCAN UÇKAN

C. Savcılığı Yaptığı Yıllardan

C. Savcılığı Yaptığı Yıllardan

Doçentlik Yıllarından

Emeklilik Sonrası Fakülte Ziyaretinde, Öğrencileri Prof. Dr. Hakan Karakehya,
Doç. Dr. Ozan Ercan Taşkın ve Dr. Öğr. Üyesi Nazmiye Özenbaş Boydağ ile Birlikte

Prof. Dr. Özcan UÇKAN
Şubat 2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
PROF. DR. ÖZCAN UÇKAN'IN ÖZGEÇMİŞİ.....	7
FOTOĞRAFLARLA PROF. DR. ÖZCAN UÇKAN	9
İÇİNDEKİLER	13

BİRİNCİ BÖLÜM

KAMUSAL GÖZETİME İLİŞKİN TEMEL AÇIKLAMALAR

1. MODERN BİR KAVRAM OLARAK GÖZETİM	17
1.1. Genel Olarak Modern Süreç.....	17
1.2. Gözetim Kavramı ve Türleri.....	20
1.3. Modern Süreçte Gözetimin Yükselişi	22
2. GÖZETİMİN AMAÇLARI.....	32
2.1. Genel Olarak	32
2.2. Bilgi Sahibi Olmaya Yönelik Gözetim.....	32
2.2.1. Genel Olarak Bilgi-İktidar İlişkisi.....	32
2.2.2. Bilgi Sahibi Olarak İktidarını Korumaya Yönelik Gözetim	34
2.2.3. Bilgi Sahibi Olarak Yönlendirmeye Yönelik Gözetim.....	35
2.3. Disiplinize Etmeye Yönelik Gözetim	37
2.3.1. Gözetimin Disiplinize Edici Etkisinin Batı Dünyasınca Keşfi.....	37
2.3.2. Gözetimin Disiplinize Edici Etkisini Anlamak Bağlamında İyi Bir Metafor: Panopticon	40
2.3.3. Günümüzde Disiplinize Etme Amacına Yönelik Gözetim	43
3. TOPLUMSAL HAYATTAKİ BAZI KAVRAMLARIN GÖZETİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	46
3.1. Genel Olarak	46
3.2. Gözetim ve Özel Hayat	46
3.3. Gözetim ve İş Hayatı	48
3.3. Gözetim ve Otorite.....	49
3.4. Gözetim ve Din	50
3.5. Gözetim ve Röntgencilik.....	51
3.6. Gözetim ve Üretim.....	52

3.7. Gözetim ve Prestij.....	53
3.8. Gözetim ve Kadın	54
3.9. Gözetim ve Çocuk.....	55
4. GÖZETLENME İHTİYACI	55
4.1. Genel Olarak	55
4.2. Güvenlik Nedeniyle Gözetlenme İhtiyacı	56
4.3. Gözetlenme İhtiyacı ve Röntgenlenme Arzusunun Birbirinden Ayrılması.....	57
5. KAMUSAL GÖZETİM	58
6. ULUSLARARASI GÖZETİM	60
7. GENEL OLARAK SUÇLA MÜCADELEDE KAMUSAL GÖZETİM.....	62

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇ ÖNLEMEDE KAMUSAL GÖZETİM

1. SUÇ ÖNLEMeye İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER	67
2. SUÇU ÖNLEMeye YÖNELİK KAMUSAL İSTİHBARAT FAALİYETLERİ	69
3. DEVRİYE HİZMETLERİ	73
4. MOBİL ELEKTRONİK SİSTEM ENTEGRASYONU (MOBESE) KULLANIMI	75
5. DURDURMA VE KİMLİK SORMA	78
6. ÖNLEME ARAMASI.....	83
7. ÖNLEME AMAÇLI TELEKOMÜNİKASYON YOLUYLA İLETİŞİMİN DENETLENMESİ.....	86
8. ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN SUÇUN ÖNLENMESİNE YÖNELİK FAALİYETLERİ	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUÇU BASTIRMADA KAMUSAL GÖZETİM VE MADDİ CEZA HUKUKUNUN SUÇU BASTIRMA AMAÇLI KAMUSAL GÖZETİMDE ARAÇSALLAŞTIRILMASI

1. SUÇU BASTIRMAYA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER.....	95
2. SUÇU BASTIRMAYA YÖNELİK KAMUSAL İSTİHBARAT FAALİYETLERİ.....	96
3. ARAMA.....	97
4. TELEKOMÜNİKASYON YOLUYLA İLETİŞİMİN DENETLENMESİ	104
5. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRME.....	116
6. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	121
7. SUÇU BASTIRMA AMAÇLI GÖZETİMDE MADDİ CEZA HUKUKUNUN ARAÇSALLAŞTIRILMASI.....	125
7.1. Genel Olarak Gözetimde Hukukun Araçsallaştırılması	125

7.2. Geniş Anlamda Ceza Hukuku ve Maddi Ceza Hukuku Kavramları.....	125
7.3. Suçu Bastırma Amaçlı Gözetimde Maddi Ceza Hukukunun Araçsallaştırılması Örnekleri.....	127
7.3.1. Genel Olarak.....	127
7.3.2. Suçu Bildirmeme Suçu	128
7.3.3. Kamu Görevlisinin Suçu Bildirmemesi Suçu	129
7.3.4. Sağlık Mesleği Mensubunun Suçu Bildirmemesi Suçu	129
7.3.5. Kaçaklar Hakkında Bilgi Vermeme Suçu	129
7.3.6. Değerlendirme.....	130
SONUÇ	133
KAYNAKÇA.....	153

